

Algoritmi i strukture podataka – Međuispit

23. travnja 2014.

Nije dopušteno korištenje globalnih i statičkih varijabli te naredbe **goto**. Neefikasna rješenja mogu donijeti manje bodova. Nerekurzivne funkcije se ne priznaju kao rješenja u zadacima u kojima se traži rekurzivna funkcija. Ispit nosi maksimalno 25 bodova, a praga za prolaz međuispita nema. Ovaj primjerak ispita morate predati s upisanim imenom i prezimenom i JMBAG-om.

Zadatak 1. (7 bodova)

Svaki zapis datoteke podaci.dat organizirane po načelu raspršenog adresiranja sadrži podatke o jednom studentu i njegovoj ocjeni na kolegiju Algoritmi i strukture podataka: šifru studenta (znakovni niz duljine 10 znakova), ime studenta (duljine do 20 znakova), prezime studenta (duljine do 30 znakova) te ocjenu (int).

Šifra nula ("0") označava prazan zapis. Veličina bloka na disku je 4096 B. Očekuje se najviše 10000 zapisa, a kapacitet tablice treba biti 15% veći. Prilikom upisa primjenjuje se metoda cikličkog preljeva. Ključ zapisa je **sifra**, a pretvorba ključa u adresu se obavlja već pripremljenom funkcijom prototipa:

```
int adresa (char *sifra);
```

Napišite program koji će odrediti prosječnu ocjenu svih studenata čiji su zapisi završili u preljevu. Pretpostavite da u datoteci nije bilo brisanja (i iskoristite tu pretpostavku u radu s datotekom). Na zaslon je potrebno ispisati podatke za sve studente za koje zapisi nisu završili u preljevu, a kojima je ocjena veća ili jednaka prosječnoj ocjeni studenata čiji su zapisi završili u preljevu.

Primjer: Neka je prosječna ocjena 3,64. Student Ivan Novak ima ocjenu 4 i šifru 0036123456, a njegov zapis ne nalazi se u preljevu. Funkcija na zaslon mora ispisati njegove podatke u sljedećem formatu (prva linija označava znakovna mjesta pri ispisu):

```
1234567890123456789012345678901234567890123456789012345678901234567890
0036123456 Novak Ivan 4
```

Zadatak 2. (5 bodova)

Kvazi-binomni koeficijenti $K(n,m)$ su definirani sa

$$\begin{aligned} K(n, m) &= K(n-1, m-1) + m \cdot K(n-1, m+1) ; \\ K(n, n) &= K(n, 0) = 1 . \end{aligned}$$

Ako je $n < 0$ ili $m > n$, onda je $K(n, m) = 0$.

Napišite rekurzivnu funkciju kvazi_binomni koja će za bilo koji n i m izračunati vrijednost kvazi-binomnog koeficijenta $K(n,m)$.

Zadatak 3. (5 bodova)

Svaki prirodni broj $N \geq 2$ može se napisati u obliku rastava na proste faktore:

$$N = p_1^{n_1} \cdot p_2^{n_2} \cdot \dots \cdot p_k^{n_k},$$

gdje su p_i , $i=1, \dots, k$, različiti prosti brojevi (prosti faktori), a eksponenti n_1, \dots, n_k su prirodni brojevi.

Napišite rekurzivnu funkciju `najveci_eksponent` koja će za zadani broj N odrediti najveći eksponent s kojim se neki prosti broj pojavljuje u rastavu broja N na proste faktore (najveći od brojeva n_i). Prototip funkcije je:

```
int najveci_eksponent (int n, int m);
```

pri čemu je m trenutni djeljitelj (p_i). Početni poziv funkcije za zadani n je oblika `najveci_eksponent(n, 2)`.

Primjeri:

Za $N = 6$, funkcija treba vratiti 1 jer $6 = 2^1 \cdot 3^1$.

Za $N = 8$, funkcija treba vratiti 3 jer $8 = 2^3$.

Za $N = 36$, funkcija treba vratiti 2 jer $36 = 2^2 \cdot 3^2$.

Zadatak 4. (4 boda)

Napišite funkciju prototipa

```
int trazi_visestruke (int *polje, int brojElemenata)
```

koja u zadanom polju pozitivnih cijelih brojeva (vrijednost svakog pojedinog broja je manja od 101) provjerava ima li brojeva koji se ponavljaju. Funkcija vraća logičku vrijednost `istina` (1) ako polje ima ponavljajuće brojeve, odnosno logičku vrijednost `laž` (0) u suprotnom. **Dozvoljena složenost tražene funkcije je $O(n)$, gdje je $n = \text{brojElemenata}$.**

Napomena: Rješenje složenosti veće od $O(n)$ nositi će značajno manje bodova.

Naputak: Koristite pomoćno polje za utvrđivanje učestalosti brojeva.

Zadatak 5. (4 boda)

Zadano je polje brojeva s elementima: **91, 7, 8, 20, 5, 18, 4, 9**. Ilustrirajte uzlazno sortiranje zadanog niza brojeva (ispišite polje nakon svake promjene i potcrtajte sve brojeve relevantne za sljedeći korak) algoritmom **shellsort** uz korake **$k = 4, 2, 1$**

Rješenja

1. (7 bodova)

```
#include <stdio.h>
#include <string.h>

#define N 10000
#define BLOK 4096
#define C BLOK/sizeof (zapis)
#define M (int)(N * 1.15/C)

typedef struct {
    char sifra[10 + 1];
    char ime[20 + 1];
    char prezime[30 + 1];
    int ocjena;
} zapis;

int adresa(int sifra);

int main() {

    FILE *f = NULL;
    zapis pretinac[C];
    int i, j, sumaOcjena = 0, brStudenata = 0;
    float prosjecnaOcjena = 0;

    f = fopen("podaci.dat", "rb");

    /*Dohvat ocjena iz zapisa koji su završili u preljevu*/
    for(i = 0; i < M; i++) {
        fseek(f, i * BLOK, SEEK_SET);
        fread(pretinac, sizeof(pretinac), 1, f);
        for(j = 0; j < C; j++) {
            if(strcmp(pretinac[j].sifra, "0") == 0) {
                /*Prazan zapis - prelazimo na sljedeći pretinac*/
                break;
            }
            if(adresa(pretinac[j].sifra) != i) {
                /*Preljev*/
                brStudenata++;
                sumaOcjena += pretinac[j].ocjena;
            }
        }
    }

    /*Racunanje prosjecne ocjene*/
    prosjecnaOcjena = (float)sumaOcjena / brStudenata;

    /*Na zaslon ispisujemo podatke za studente čija je ocjena >= prosjecnoj ocjeni*/
    for(i = 0; i < M; i++) {
        fseek(f, i * BLOK, SEEK_SET);
        fread(pretinac, sizeof(pretinac), 1, f);
        for(j = 0; j < C; j++) {
            if(strcmp(pretinac[j].sifra, "0") == 0) {
                /*Prazan zapis - prelazimo na sljedeći pretinac*/
                break;
            }
            if(adresa(pretinac[j].sifra) == i && pretinac[j].ocjena >= prosjecnaOcjena) {
                /*Zapis koji nije preljev*/
                printf("%-11s%-30s%-20s%-9d\n",
                    pretinac[j].sifra,
                    pretinac[j].prezime,
                    pretinac[j].ime,
                    pretinac[j].ocjena
                );
            }
        }
    }

    fclose(f);
    return 0;
}
```

2. (5 bodova)

```
int kvazi_binomni(int n, int m) {
    if( ( n < 0 ) || ( m > n ) ) return 0;
    if( ( m == 0 ) || ( n == m ) ) return 1;
    return kvazi_binomni( n - 1, m - 1 )
        + m * kvazi_binomni( n - 1, m + 1 );
}
```

3. (5 bodova)

```
int najveci_eksponent(int n, int m){
    int dalje, eksponent=0;
    if (n<m) return 0; /* Osnovni slucaj */
    while(n % m == 0){ /* Koliko puta m dijeli n */
        eksponent++;
        n /= m;
    }
    dalje= najveci_eksponent (n,m+1); /* Rekurzivno napredovanje */

    if (dalje>eksponent) return dalje; /* Veci se vraća pozivajućoj proceduri */
    return eksponent;
}
```

4. (4 boda)

```
int trazi_visestruke(int* polje, int brojElemenata) {
    int *pomPolje = NULL;
    pomPolje = (int *) malloc(
        100 * sizeof(int));
    for (int i = 0; i < 100; i++) {
        pomPolje[i] = 0;
    }
    for (int i = 0; i < brojElemenata; ++i){
        pomPolje[polje[i] - 1]++;
        if (pomPolje[polje[i] - 1] > 1) {
            return 1;
        }
    }
    free(pomPolje);
    return 0;
}
```

5. (4 boda)

Korak = 4							
91	7	8	20	5	18	4	9
5	7	8	20	91	18	4	9
5	7	8	20	91	18	4	9
5	7	4	20	91	18	8	9
5	7	4	9	91	18	8	20

Korak = 2							
5	7	4	9	91	18	8	20
4	7	5	9	91	18	8	20
4	7	5	9	91	18	8	20
4	7	5	9	91	18	8	20
4	7	5	9	8	18	91	20
4	7	5	9	8	18	91	20

Korak = 1							
4	7	5	9	8	18	91	20
4	7	5	9	8	18	91	20
4	5	7	9	8	18	91	20
4	5	7	9	8	18	91	20
4	5	7	8	9	18	91	20
4	5	7	8	9	18	91	20
4	5	7	8	9	18	20	91